

DRUHÉ ZASADNUTIE

TEMATICKÉHO VÝBORU Č. 2

RADY PRE TVORBU NÁRODNÉHO LESNÍCKEHO PROGRAMU SR 2022-2030

8. MAREC 2021

MIESTO A ČAS ZASADNUTIA: Platforma ZOOM, 14:00-17:45

PRÍTOMNÍ:

- **Členovia a členky tematického výboru (TV):** Benco Milan, Božeková Eva, Brinzová Božena, Heralt Ludek, Jurkemík Jozef, Kovalčík Miroslav, Moravčík Martin, Oravec Milan, Orolin Štefan, Paluš Hubert, Saniga Milan, Sabo Peter, Siska Andrej, Židek Zdenko.

Zastupujúci: Milan Ovseník za Daniela Užáka.

Prizvaní stakeholderi: Jefimova Natalie, Stopka František.

Ďalší prítomní: Čarný Alexander, Dóczy Jozef, Filípek Michal, Kulla Ladislav, Merganič Ján, Sarvašová Zuzana, Sucháň Roman, Štěrbová Martina, Šálka Jaroslav.

Neprítomní za TV: Dolňan Milan, Ihnát Vladimír, Kováč Zdenko, Maňka Peter, Masár Ivan, Seifert Dušan, Vysoký Juraj.

- **Facilitátor:** Peter Gušťačík
- **Zapisovateľka:** Lýdia Grešáková

CIELE ZASADNUTIA:

- Predstaviť návrh **špecifických cieľov a opatrení**, vrátane časového harmonogramu a financovania jednotlivých opatrení.
- **Pripomenúť špecifické ciele a opatrenia**, vrátane časového harmonogramu a financovania jednotlivých opatrení.
- Prediskutovať návrhy opatrení a **pomenovať opatrenia, na ktorých je vo výbere zhoda a ktoré vyžadujú ďalšiu diskusiu** (naformulovať alternatívne opatrenia)

ĎALŠIE KROKY DOHODNUTÉ NA STRETNUTÍ:

- Členovia výboru **do 26. marca 2021** dostanú **overený zápis** (overovateľ: Peter Sabo).
- **Nasleduje stretnutie s odbornou verejnosťou a 3. zasadnutie Rady pre tvorbu NÁRODNÉHO LESNÍCKEHO PROGRAMU (NLP), pravdepodobne v apríli a máji.**
- Na zasadnutie Rady bude predložený **návrh strategických cieľov, špecifických cieľov, opatrení** vrátane časového harmonogramu a finančných rámcov jednotlivých

opatrení, ktorý vznikne po zapracovaní návrhov a pripomienok z 2. zasadnutia TV2.

- Návrhy a ďalšie podporné materiály prosím posielajte pani Štěrbovej na martina.sterbova@nlcsk.org, nie do celej skupiny. Pani Štěrbovej zasielajte aj svoje tipy na zainteresovaných aktérov/stakeholderov, ktorí zatiaľ chýbajú pri tvorbe NLP.

HLAVNÉ NÁVRHY, KTORÉ ZAZNELI POČAS STRETNUTIA:

- Pri Strategickom ciele (SC) I chýba nasledovné: Špecifický cieľ (ŠC) 1 má v opatreniach zohľadniť malých domácich spotrebiteľov, ŠC 2 má v súlade s ostatnými TV v opatreniach zohľadniť priamy vplyv na lesné hospodárstvo
- Pri SC II bolo zo ŠC 1 vypustené opatrenie b)
- Pri SC III je potrebné uzavrieť podobu ŠC 2, kde sa rôznili názory (zastúpené viacerými subjektmi) vo veci jednotného systému a aplikácie na sledovanie pohybu vyťaženého dreva
- Pri SC IV je potrebné naformulovať opatrenia voľnejšie vzhľadom na ich financovanie.
- **Pracovná skupina dostala povolenie, aby zapracovala pripomienky samostatne. V sporných veciach sa členovia rady vyjadrili, že nenavrhujú možnosť vyjadriť sa k tomu, ako boli spracované.** Vyjadrili dôveru, že spracovaná verzia bude odzrkadľovať vôľu členov výboru a zohľadní aj prípadné alternatívne návrhy.

Na úvod facilitátor predstavil priebeh, fungovanie a ciele stretnutia. Koordinátor tematického výboru **M. Kovalčík** po úvode informoval o **postupe, akým bol vypracovaný návrh špecifických cieľov a opatrení medzi prvým a druhým zasadnutím výboru:**

- 1. zasadnutie TV 2 – definovanie strategických cieľov a oblastí, ktoré by sa mali pokrývať v rámci navrhnutých strategických cieľov
- pracovná porada koordinátorov – porovnanie návrhov strategických cieľov za jednotlivé tematické výbory a prediskutovanie presunov strategických cieľov medzi jednotlivými TV
- vypracovanie 1. návrhu špecifických cieľov a opatrení
- pracovná porada koordinátorov – porovnanie 1. návrhu špecifických cieľov a opatrení za jednotlivé TV – napr. presun výskumu a informačných aktivít do TV4
- vypracovanie 2. návrhu špecifických cieľov a opatrení v odlišnom formáte
- pracovná porada koordinátorov – prepracovanie návrhu do jednotného formátu a s ujednotenou terminológiou
- pripomienkovanie návrhu špecifických cieľov a opatrení zo strany MPRV SR
- verzia pre 2. zasadnutie TV

Nasledovalo predstavenie **pripomienok MPRV a argumentácia problematických otázok z 1. zasadnutia TV (Príloha 1)**

V rámci vyjasňujúcej diskusie zazneli tieto pripomienky, návrhy a komentáre:

Jeden z účastníkov pripomenul, že pri tvorbe NLP je potrebné zohľadňovať strategické dokumenty na európskej úrovni, ktoré stanovujú stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity ako aj stratégiu EÚ pre lesy a venujú sa nielen ekonomike. Pripomenulo sa, že na základe prvého zasadnutia sa zainteresované skupiny rozdelili medzi päť tematických výborov. Chýbajúce otázky, napríklad ekonomika či technológie, sú zahrnuté v ostatných výboroch podľa zamerania.

K stanoveniu výpočtu objemu ťažby dreva bolo konštatované, že podiel sa bude preklápať na listnaté stromy. Rubné doby bude potrebné obmeniť. Napríklad v prípade nízkeho rubnej doby o 10 rokov u buka bude obnovná ťažba pravdepodobne vyššia. Kalkulácia etátu (únosnej ťažby) nie je na základe štúdie z roku 2011, ale je vypočítaná z aktuálnych údajov. Zároveň bolo spomenuté, že by bolo dobré mať prehľad zloženia a zmeny drevín, ale aj toho, ako sa budú posúvať lokality samotného etátu. To môže ovplyvňovať regióny aj odberateľov.

*Po ukončení vyjasňujúcej diskusie k úvodnej prezentácii, koordinátor tematického výboru predstavil **návrh špecifických cieľov a opatrením ku každému zo 4 strategických cieľov (Príloha 2).***

Následná diskusia rozvíjala a dopĺňala navrhnuté špecifické ciele a opatrenia.

HLAVNÉ PRIPOMIENKY A NÁVRHY, KTORÉ ZAZNELI POČAS DISKUSIE K NAVRHNUTÝM ŠPECIFICKÝM CIEĽOM A JEDNOTLIVÝM OPATRENIAM

STRATEGICKÝ CIEĽ I. A JEHO ŠPECIFICKÉ CIEĽE 1, 2 A 3:

Strategický cieľ I: Zvýšiť konkurencieschopnosť lesnícko-drevárskeho sektora prostredníctvom efektívnejšieho využívania dreva a výroby produktov s vyššou pridanou hodnotou na princípoch obehového biohospodárstva

Diskusia sa odrazila od zvyšovania pridanej hodnoty, skrz ktorú by bol možný ekonomický rozvoj. Zdôraznený bol fakt, že Slovensko nie je izolované od európskeho trhu s drevom a teda nemá kontrolu nad infláciou a nad tým, ako sa budú vyvíjať ceny dreva. Dvaja účastníci sa zhodli, že zvyšovanie domácej spotreby dreva znamená znižovanie jeho exportu pri trvalo udržateľnej úrovni produkcie. Jeden z účastníkov pri tomto bode pripomenul, že pri strategických cieľoch nemáme hovoriť o zvyšovaní speňaženia dreva, ale o zefektívnení jeho zhodnotenia. Problém pre neho nepredstavovalo to, či cena dreva bude rásť a aké sú podmienky v EÚ a SR, ale skôr to, aby sa neplytvalo zdrojmi a drevo sa realizovalo tak, ako sa má. Rovnako vnímal aj cieľ zvyšovania domácej spotreby. Zásadný problém sú transportné náklady - je zbytočné drevo vyvážať.

Komentovanie uzavrel účastník, ktorý upozornil na to, že nasledujúce špecifické ciele treba chápať vo vzájomnom prepojení. Ak sa zvýšia spracovateľské kapacity pre najcennejšie sortimenty, ktoré sú v súčasnosti nízke, budú ich môcť dodávať aj malé nešťátne subjekty, a tak lepšie zhodnotiť svoju produkciu.

Strategický cieľ bol odsúhlasený v tomto znení.

Strategický cieľ I: Zvýšiť konkurencieschopnosť lesnícko-drevárskeho sektora prostredníctvom efektívnejšieho využívania dreva a výroby produktov s vyššou pridanou hodnotou na princípoch obehového biohospodárstva		
Špecifický cieľ 1	Zlepšiť kvalitatívnu štruktúru dodávok sortimentov surového dreva a zvýšiť jeho domácu spotrebu	
Odhadované náklady	30,05 mil. EUR z verejných zdrojov + súkromné zdroje	
Navrhované opatrenia	Časový rámec	Finančný rámec, zdroj
a) Zvýšiť podiel surového dreva predávaného prostredníctvom elektronických aukcií a verejných dražieb dreva, najmä sortimentov najvyššej kvality	2024 - 2025	50 tis. EUR v rámci existujúcich limitov ŠR
b) Finančne podporiť investície do domáceho spracovania sortimentov I. a II. kvalitatívnej triedy a listnatých piliarskych sortimentov	2023 - 2026	30 mil. EUR z verejných zdrojov

Prvá vyjasňujúca otázka sa týkala realizácie konkrétnych opatrení. Spresnilo sa, že tu uvedené opatrenia ešte pôjdu do akčného plánu a až tam sa bude rozhodovať, ako v akej presnej podobe bude opatrenie realizované.

Jeden z účastníkov sa **pri opatrení a)** zamýšľal nad celkovým znižovaním ťažby, ktorá by sa sústredila len pre domáci trh a pracovala na systéme neťažená a vytvárania rezerv. Avšak v prípade kalamít nie je možné nevyvážať a aj preto sa pri lese ťažko hovorí o rezervách. Aj preto sa ťažba podľa iného účastníka tejto diskusie nedá pripodobovať továrenskej výrobe a slovo „spotreba“ nie je úplne vhodné.

Diskutovala sa aj obava zo zvyšovania spotreby tým, že budeme spracovávať surové drevo a takéto drevo vyvážať. Tejto myšlienke oponoval argument ďalšieho z účastníkov, ktorý uviedol, že za posledných päť rokov sme surové drevo nevyvážali. Drevo, čo sa kupuje, je recyklované (drevotrieska).

Dôležitým a opakovane znejúcim komentárom bola možnosť zvyšovať kvalitu aj pre malých spracovateľov. Zároveň je ťažké si predstaviť, ako zabezpečiť zvýšenie konkurencieschopnosti lesného hospodárstva na ich úrovni. Jeden z účastníkov uvádzal príklady dobrej praxe z Veľkých Uheriec, či Prievidze. Avšak otázkou zostalo, ako sa pri týchto dvoch opatreniach premieta skutočnosť podpory na spracovanie lokálneho dreva a jeho lokálne využitie.

Diskusia bola uzavretá nasledovne: **Špecifický cieľ 1 Strategického cieľa I bol aj s opatreniami a) a b) odsúhlasený v tomto znení.** Chýba ešte opatrenie, ktoré viac myslí na malých domácich spracovateľov.

Strategický cieľ I: Zvýšiť konkurencieschopnosť lesnícko-drevárskeho sektora prostredníctvom efektívnejšieho využívania dreva a výroby produktov s vyššou pridanou hodnotou na princípoch obehového biohospodárstva		
Špecifický cieľ 2	Technologicky modernizovať a zvyšovať pridanú hodnotu (lesnícko)drevárskeho sektora	
Odhadované náklady	75,2 mil. EUR z verejných zdrojov	
Navrhované opatrenia	Časový rámec	Finančný rámec, zdroj
a) Vypracovať analýzu možností tvorby pridanej hodnoty z nových produktov na biologickom základe, ako sú CLT pre drevostavby, textil a zelené chemikálie v SR	2023 - 2025	200 tis. EUR z verejných zdrojov
b) Finančne podporiť implementáciu pokročilých technológií pre detekciu kvality a chýb dreva u spracovateľov surového dreva	2023 - 2030	15 mil. EUR z verejných zdrojov
c) Finančne podporiť investície do rozvoja priemyselného spracovania dreva na výrobky s vyššou pridanou hodnotou a zápornou obchodnou bilanciou	2023 - 2030	30 mil. EUR z verejných zdrojov
d) Finančne podporiť rozširovanie výrobných kapacít na výrobu biologicky degradovateľných a špeciálnych kompostovateľných obalových papierov	2023 - 2030	30 mil. EUR z verejných zdrojov

Pri tomto Špecifickom ciele sa diskutovala podpora spolupráce spracovateľov dreva s lesníkmi k ich vzájomnému prospechu. Pre viacerých diskutujúcich bol tento špecifický cieľ len o dreve, približne podobný počet akcentoval rozširovanie spolupráce aj o ďalšie sektory,

napríklad celulózový alebo sektor odpadového hospodárstva. Napríklad aj pri moderných trendoch sa vyžaduje spolupráca, ak má nastať zmena na predaj recyklovaného dreva. Koordinátor tematického výboru pripomenul, že rozšírenie na ďalšie sektory – ako napr. odpadové – patrí do agendy ďalších ministerstiev.

Pri **opatrení d)** padol návrh jedného z účastníkov na doplnenie odpadového hospodárstva, aj keď nie je isté, či by to bolo podporené a ako by to pomohlo lesníckemu sektoru.

Vo vzťahu k finančnému rámcu zaznelo upozornenie, že jeho charakter je len orientačný a to kvôli jednotnej štruktúre dokumentu a predstave o potrebe investícií. Nie je odsúhlasený. Ak je niekde uvedené číslo, neznamená to, že presne toľko zdrojov bude na opatrenie vynaložených.

Špecifický cieľ 2 bol aj s opatreniami a) - d) odsúhlasený v tomto znení. Je potrebné možno doformulovať opatrenie, ktoré by priamo ovplyvňovalo lesné hospodárstvo alebo ho viac akcentovalo – v súlade s ostatnými TV.

Strategický cieľ I: Zvýšiť konkurencieschopnosť lesnícko-drevárskeho sektora prostredníctvom efektívnejšieho využívania dreva a výroby produktov s vyššou pridanou hodnotou na princípoch obehového biohospodárstva			
Špecifický cieľ 3	Zvýšiť kaskádové využívanie dreva		
Odhadované náklady	54 mil. EUR z verejných zdrojov		
Navrhované opatrenia	Časový rámec	Finančný rámec, zdroj	
a) Finančne podporiť rozširovanie siete špecializovaných zberných dvorov a optimalizáciu separovaného zberu a recyklácie odpadového dreva a papiera	2023 - 2030	30 mil. EUR z verejných zdrojov	
b) V oblasti výrobných technológií a riadenia procesov finančne podporiť prednostné využívanie drevných odpadov a recyklovaného papiera, ako druhotnej suroviny pre ďalšie využitie na výrobu drevných panelov, papiera, biopalív a vedľajších produktov	2023 - 2030	24 mil. EUR z verejných zdrojov	

V súvislosti so špecifickým cieľom 3 bola ponúknutá spolupráca a znalosti ohľadne recyklovaného dreva a jeho spracovania v systémoch rôznych štátov. Dva príspevky na túto tému upozorňovali na trend, keď podniky zvyšujú podiel recyklovaného dreva.

Ďalšie pripomienky k tomuto špecifickému cieľu neboli a cieľ **bol aj s opatreniami a) a b) odsúhlasený v tomto znení.**

STRATEGICKÝ CIEĽ II. A JEHO ŠPECIFICKÉ CIELE 1 A 2:

Strategický cieľ II: Optimalizovať energetické využívanie drevnej biomasy	
Špecifický cieľ 1	Zlepšiť legislatívne predpisy a uhlíkovú bilanciu energetického využívania drevnej biomasy
Odhadované náklady	405 tis. EUR z verejných zdrojov

Navrhované opatrenia	Časový rámec	Finančný rámec, zdroj
a) Vytvoriť legislatívne predpoklady pre efektívne zakladania energetických porastov rýchlorastúcich drevín	2022	200 tis. EUR z verejných zdrojov
b) V Zákone 309/2009 Z. z. vytvoriť možnosti podpory kombinovanej vysokoúčinnnej výroby elektriny a tepla z drevnej biomasy pochádzajúcej z lesných a nelesných pozemkov	2022	5 tis. EUR v rámci existujúcich limitov ŠR
c) Vypracovať analýzu uhlíkovej bilancie energetického využívania drevnej biomasy z lesných a nelesných pozemkov a ostatných zdrojov	2023	100 tis. EUR z verejných zdrojov
d) Optimalizácia uhlíkovej bilancie energetického využívania drevnej biomasy	2024	100 tis. EUR z verejných zdrojov

Viacerí diskutujúci navrhli odstrániť **opatrenia a) a b)**. Pri opatrení **a)** nebolo jasné, aké legislatívne bariéry existujú, aby sa mohli zakladať energetické porasty a kde, preto je potrebné uvedené opatrenie preformulovať. Opatrenie **b)** vyvolalo debatu tematizujúcu spaľovanie dreva. Zhoda panovala v názore, že surové drevo nemá byť spaľované. V zmysle obehovej bioekonomiky je energetické využitie biomasy podľa viacerých účastníkov prípustné až vtedy, keď nemá už žiadne iné využitie. Upozornené bolo pritom na fakt, že kontrola spaľovania je náročná a to aj napríklad pri dreve vyššej kvality, a zároveň súkromný sektor má podľa názoru jedného z účastníkov v tomto voľnú ruku. Iný z účastníkov upriamil pozornosť na to, že diskusia by mala smerovať k vytvoreniu možnosti podpory vysokoúčinnnej výroby elektriny a tepla z drevnej biomasy a nie k drancovaniu prostredia, ktoré spoluvytvára v spoločnosti napätie. Hlavným argumentom za vypustenie opatrenia **b)** bolo financovanie z verejných zdrojov. Výhrady niektorých účastníkov smerovali k tomu, aby zo štátnych dotácií a teda z prostriedkov daňových poplatníkov bolo podporované spracovanie dreva ako biomasy na spaľovanie. Opatrenie **b)** sa preto navrhuje vylúčiť.

Pri **opatrení d)** sa diskusia vrátila k minulému zasadnutiu, kde bola vznesená žiadosť rešpektovať definíciu dreva ako obnoviteľného zdroja energie v zmysle zákona 309/2009 Z.z. o podpore OZE. Tejto požiadavke sa pri práci na špecifických cieľoch a jednotlivých opatreniach nevyhovelo v rámci zachovania váhy debatujúcich na túto tému, kde boli ďalšie názory o tom, či sa definícia má prehodnotiť. Peter Sabo, v zastúpení občianskeho združenia VLK, opakovane navrhol, aby do preambuly tohto strategického cieľa bola zapracovaná definícia dreva na energetické účely v súlade so zákonom 309/2009 Z.z. o podpore OZE. Zároveň požiadal o menovité zaznamenanie tohto návrhu do zápisu zo zasadnutia tematického výboru.

Opatrenie B) bolo vypustené zo Špecifického cieľa 1 Strategického cieľa II.

Špecifický Cieľ v takejto podobe (s opatreniami A) C) D) bol odsúhlasený s poznámkou o zvážením rešpektovania definície dreva na energetické účely v preambule strategického cieľa.

Strategický cieľ II: Optimalizovať energetické využívanie drevnej biomasy

Špecifický cieľ 2	Optimalizovať energetické využívanie palivovej drevnej biomasy na lesných a nelesných pozemkoch, recyklovaného dreva a zvyškov po spracovaní dreva	
Odhadované náklady	450 tis. EUR z verejných zdrojov	
Navrhované opatrenia	Časový rámec	Finančný rámec, zdroj
a) Vypracovať analýzu možností energetického využitia drevnej biomasy v jednotlivých regiónoch SR	2022	150 tis. EUR z verejných zdrojov
b) Aktualizovať prognózu využiteľného potenciálu zdrojov palivovej drevnej biomasy v SR a jeho technicko-ekonomickú dostupnosť	2023	150 tis. EUR z verejných zdrojov
c) Návrh optimalizácie činnosti zásobovacích reťazcov palivovej drevnej biomasy na regionálnych úrovniach so zohľadnením rizík využívania biomasy na energetické využitie	2024	150 tis. EUR z verejných zdrojov

V diskusii účastníci pripomenul, že v minulosti bolo vypracovaných viacero analýz podobných analýze uvedenej v **opatrení a)** a vyzval, aby za to takúto analýzu prebrala zodpovednosť nezávislá inštitúcia (iná ako NLC). Alternatívou, spomenutou v diskusii, je nevylučovať konkrétne subjekty vopred, ale pri výbere spracovateľa analýzy sa riadiť objektívnymi kritériami. Špecifikácia výberu konkrétnych dodávateľov je však predmetom až následného kroku.

Ďalšie pripomienky k tomuto Špecifickému cieľu ani k jeho uvedeným opatreniam neboli. **Strategický cieľ II. bol tak aj s oboma špecifickými cieľmi odsúhlasený v tomto znení.**

STRATEGICKÝ CIEĽ III. A JEHO ŠPECIFICKÉ CIELE 1 A 2:

Strategický cieľ III: Vybudovať komplexný informačný systém poskytujúci údaje o trhu s drevom a výrobkami z dreva		
Špecifický cieľ 1	Zlepšiť štatistické zisťovanie informácií o surovom dreve a výrobkov z dreva	
Odhadované náklady	190 tis. EUR z verejných zdrojov	
Navrhované opatrenia	Časový rámec	Finančný rámec, zdroj
a) Vypracovať analýzu súčasných informačných systémov, štatistických zisťovaní a zdrojov údajov o materiálových tokoch, trhu a obchode so surovým drevom a výrobkami z dreva a navrhnúť jednotný obsah, štruktúru a metodiky zberu a spracovania údajov v rámci IS o dreve	2023 - 2024	70 tis. EUR z verejných zdrojov
b) Vytvoriť sieť spravodajských jednotiek, vrátane malých subjektov, s diferencovanou hustotou a rozmiestnením podľa kritérií stanovenia rozsahu štatistického výberu a podporiť stimuláciu poskytovania údajov	2024 - 2025	20 tis. EUR z verejných zdrojov
c) Vytvoriť a sprevádzkovať ucelený IS o dreve vrátane pravidelného publikovania vybraných údajov v užívateľsky vhodnom formáte	2026 - 2030	100 tis. EUR z verejných zdrojov

Pripomienky k tomuto Špecifickému cieľu neboli a cieľ **bol aj s opatreniami a) - c) odsúhlasený v uvedenom znení.**

Strategický cieľ III: Vybudovať komplexný informačný systém poskytujúci údaje o trhu s drevom a výrobkami z dreva		
Špecifický cieľ 2	Zlepšiť dostupnosť údajov o surovom dreve	
Odhadované náklady	5,235 mil. EUR z verejných zdrojov	
Navrhované opatrenia	Časový rámec	Finančný rámec, zdroj
a) Vypracovať pravidelné prognózy ťažby dreva a štruktúry sortimentov surového dreva v 2-ročných intervaloch	2022, 2024, 2026, 2028, 2030	100 tis. EUR z verejných zdrojov
b) V nadväznosti na predchádzajúce opatrenie vypracovávať komparačné analýzy zdrojov a spracovateľských kapacít na regionálnych úrovniach	2023, 2025, 2027, 2029,	80 tis. EUR z verejných zdrojov
c) Vypracovať analýzu doteraz zavedených systémov na sledovanie pohybu vyťaženého dreva a na základe nej vypracovať komplexnú metodickú podporu riešenia priebežného sledovania pohybov vyťaženého dreva	2023	50 tis. EUR z verejných zdrojov
d) Vybudovať jednotný systém a web mapovú aplikáciu na sledovanie pohybu vyťaženého dreva	2025	5 mil. EUR z verejných zdrojov
e) Novelizovať vyhlášku 232/2006 Z.z. o označovaní dreva a dokumentácií pôvodu dreva z dôvodu zavedenia systému na sledovanie pohybu dreva ako aj zavádzania moderných IT technológií v oblasti logistiky dreva	2025	5 tis. EUR v rámci existujúcich limitov ŠR

Diskusiu otvoril koordinátor tematického výboru, ktorý informoval o vzniku **opatrení c) - e)** na základe požiadavky ochranárov. Traja diskutujúci sa špeciálne vyjadrili podporu **opatreniu d)** na základe dobrých skúseností zo zahraničia, obzvlášť z Rumunska a Bulharska. Vie sa o vývoji aplikácie, ktorá by bola voľne dostupná pre ostatné krajiny na základe rumunského modelu. Použitie dostupnej verzie by mohlo finančne odľahčiť aj navrhovaný rozpočet. Zavedenie takejto aplikácie môže mať pozitívny vplyv na zviditeľnenie podielu nelegálneho dreva celkovo. Všetko nelegálne drevo sa teraz rieši skôr v samostatných izolovaných prípadoch. Oficiálne údaje o ilegálnej ťažbe neexistujú a nelegálna ťažba je nelegálna bez ohľadu na to aký sektor ju robí, a treba zasiahnuť. Aplikácia by neriešila len nelegálnu ťažbu dreva, ale aj daňové úniky z predaja legálne ťaženého dreva, ako vyplynulo z analýzy Interpol-u.

Jeden z dvoch protiargumentov spomenutých v diskusii je byrokratické zaťaženie malých obhospodarovateľov lesa, ktorým by používanie takéhoto systému mohlo zvýšiť náklady. Takéto náklady by však podľa jedného účastníka nemuseli byť vysoké, ak sa využijú GPS systémy áut a smartphone aplikácie, ktoré sa dnes už tak či tak často využívajú.

Druhý protiargument sa týka spracovania citlivých údajov. Pri nešťátnom majetku by bolo ťažšie zachovať ochranu obchodného tajomstva konkrétnych právnických osôb.

Z monitorovaných údajov by totiž bolo možné odhadnúť ekonomické parametre ako výnosy z predaja dreva. Preto by takéto monitorované údaje nesmeli byť zverejnené, prípadne len v agregovanej podobe.

Jeden z účastníkov zasadnutia avizoval nesúhlas s týmto opatrením, pričom argumentáciu predložil dodatočne pracovnej skupine, keďže počas diskusie s týmto opatrením nemal možnosť byť prítomný.

Vyriešenie tejto problematiky spočíva podľa účastníkov jednak v zväžení, či ide o krok k celkovému cieľu, a či sa takýmto smerom uberá aj EÚ a iné krajiny. Ak vychádzame z preambuly, ktorá sa zasadzuje za optimálne spracovanie a využitie dreva, toto opatrenie predstavuje jednu z kontrolných možností, ako to zaistiť. Ďalším návrhom je vypracovať najskôr analýzu (**opatrenie c**) a následne prijať rozhodnutie podľa zistenej miery zaťaženia a prínosov.

Kedže členovia TV boli rozdelení v názore, či opatrenia Špecifického cieľa 2 Strategického cieľa III vypustiť, alebo ponechať, riešenie tohto bodu zostane predmetom spracovania pracovnou skupinou. Bolo odsúhlasené, že pracovná skupina spracuje argumenty do takej verzie opatrení, ktorá bude odzrkadľovať vôľu členov výboru a zohľadňovať prípadné alternatívne návrhy.

STRATEGICKÝ CIEĽ IV. A JEHO ŠPECIFICKÉ CIEĽE 1 A 2:

Strategický cieľ IV: Podporovať využívanie surového dreva ako obnoviteľnej a udržateľnej suroviny		
Špecifický cieľ 1	Podporovať aktívne verejné politiky využívania surového dreva	
Odhadované náklady	16,1 mil. EUR z verejných zdrojov	
Navrhované opatrenia	Časový rámec	Finančný rámec, zdroj
a) Finančne podporovať výstavbu „zelených budov“ spĺňajúcich vysoké štandardy udržateľnosti vo využívaní zdrojov (energetických, prírodných aj spoločenských) a ohľaduplných voči životnému prostrediu počas celého ich životného cyklu	2023 – 2025	15 mil. EUR z verejných zdrojov (Plán obnovy)
b) Vypracovať postupy environmentálne vhodného / zodpovedného správania sa organizácií financovaných z verejných zdrojov (zelené verejné obstarávanie, najmä papiera, výrobkov z papiera a nábytku).	2023 – 2030	100 tis. EUR z verejných zdrojov
c) Finančne podporiť prípravu a podanie žiadosti o licenciu „Environmentálne vhodný výrobok“ a „Environmentálna značka EÚ“ (preplatenie časti/celých nákladov na testovanie, ak výrobok z dreva splní kritéria pre udelenie licencie)	2023 – 2030	1 mil. EUR z verejných zdrojov

Komentovalo sa predovšetkým **opatrenie a**). Opäť v diskusii rezonuje názor proti štátnej dotácii a aby sa verejné prostriedky od daňových poplatníkov investovali na rúbanie lesov. Iný účastník však upozornil na fakt, že „zelené budovy“ a využívanie obnoviteľných zdrojov sú trendom všade na svete v zmysle tvorby pozitívnych dopadov na klímu a životné

prostredie. Diskusiu uzatvára zhodný názor viacerých členov, že argumentácia sa krúti okolo termínu „finančne“, kde je problematická štátna podpora. Zámer bol odsúhlasený, avšak je potrebné ho prepracovať a prípadne nahradiť alebo vypustiť slovo „finančne“, respektíve zväziť podporu mimo verejných zdrojov.

Špecifický cieľ 1 Strategického cieľa IV je odsúhlasený. Opatrenia je potrebné naformulovať voľnejšie vzhľadom na ich financovanie.

Strategický cieľ IV: Podporovať využívanie surového dreva ako obnoviteľnej a udržateľnej suroviny		
Špecifický cieľ 2	Podporovať certifikované produkty a spotrebiteľské reťazce	
Odhadované náklady	200 tis. EUR z verejných zdrojov	
Navrhované opatrenia	Časový rámec	Finančný rámec, zdroj
a) Finančne podporiť zvýšenie výmery certifikovaných lesov a počtu spotrebiteľských reťazcov o 10% ako aj vytváraním príležitosti pre širšie a zvýhodnené uplatňovanie certifikovaného dreva a výrobkov z neho	2023 – 2030	200 tis. EUR z verejných zdrojov

Vyjasňovala sa otázka certifikátov v rámci programového vyhlásenie vlády. Jeden z účastníkov okomentoval certifikáciu lesov ako dobrovoľný trhový nástroj, ktorý nemá podliehať politickým rozhodnutiam na jedno volebné obdobie. Dôležité je, že tento nástroj pomáha k trvalo udržateľnému obhospodarovaniu lesov a dosahovaniu cieľov SDG. Pridalo sa viac názorov, že certifikácia je nástroj, ktorý hodnotí proces trvalého obhospodarovania lesov.

Jedna účastníčka uviedla, že trendom je certifikácia celého manažmentu a nie jednotlivých produktov – nie je certifikované len drevo, ale aj postupy. Zvolená certifikácia má tak schopnosť výrazne ovplyvniť manažment. Ak sa má certifikovať les s cieľom lepších postupov/stav lesov, 10 % je málo a navrhuje tento percentuálny podiel zvýšiť čo najviac. V prípade, že cieľom je zvýšenie konkurencieschopnosti, tak je to iné.

Zároveň platí, že certifikácia sa v jednotlivých štátoch líši a nie vždy má zmysel porovnávanie, hoci aj v rámci EÚ. Jeden z účastníkov upresnil, že certifikácia bola zavedená kvôli konkurencieschopnosti. Musí byť dobrovoľná. Ako reakcia bol uvedený názor, že v centrálnej Európe je táto otázka politizovaná vlastníckou štruktúrou, kedy je polovica lesa v štátnom a polovica v súkromnom vlastníctve. Certifikácia v polovici lesov prebehla centrálna. Súkromný vlastník môže a nemusí prejsť certifikáciou na vlastnej úrovni. Štátne lesy to majú centrálna a preto otázka dobrovoľnosti nie je jednoznačná. Prínos certifikácie nemá byť iba o hodnote dreva. Má byť o zlepšení stavu certifikovaného lesa.

Pre rozhodovanie o tomto bode sú zachytené argumentačné línie dobrovoľnosti a špecifik vlastníctva na Slovensku. Toto opatrenie má sledovať aj to, aby pre podstupenie certifikácie boli zavedené nástroje finančnej motivácie, avšak podporovanie certifikácie nemusí byť výlučne finančné.

Ďalšie komentáre sa neobjavili a **Strategický cieľ IV. bol spoločne so Špecifickými cieľmi 1 a 2 a ich opatreniami odsúhlasený.**

VŠEOBECNÉ KOMENTÁRE:

Jeden z účastníkov položil otázku, či bude tento plán prierezový a daný Ministerstvu životného prostredia, prípadne aké sú kroky spojenia sa s týmto ministerstvom. Pokračoval myšlienkou, že NLP by mal mať v preambule cieľ zachovať lesy a vytvoriť všetky predpoklady, aby sme ich zdravotne zlepšili a revitalizovali, aby fungovali na princípe napr. pralesa (cyklický model). Segmenty, respektíve TV, ktoré tu máme, ako sú TV Les a Klíma, spolu súvisia. V reakcii na túto otázku bolo vyjasnené, že boli oslovení a priebežne sú aj oslovovaní všetci zainteresovaní aktéri, vrátane Ministerstva životného prostredia, ktoré delegovalo svojich zástupcov do TV, vrátane TV2. NLP je nástrojom medzisektorovej spolupráce so zapojením všetkých zainteresovaných strán. A spoločné bude aj pripomienkovanie. Opatrenia aj s finančnými rámcami sú výsledkom pripomienkovania vstupnej správy a vychádzajú aj z diskusie pri prvom zasadnutí TV. Súčasný komentovanie, pripomienkovanie a odsúhlasovanie predstavuje ďalší krok v participatívnom procese. Finančné zdroje budú však prejednávané aj v ďalších krokoch.

Momentálne nastavenia finančných rámcov sú hrubým náčrtom potreby na naplnenie opatrení. Majú umožniť zmapovanie, na čo zdroje už existujú, kde sú priority a ktoré opatrenia pôjdu do akčného plánu v skorších a ktoré až v neskorších rokoch platnosti NLP. Pri jednotlivých opatreniach bude musieť byť uvedené aj to, ktoré sektory ich budú financovať. Všetky zdroje na krytie týchto opatrení budú mimo rezortu Ministerstva pôdohospodárstva a mimo Programu rozvoja vidieka (PRV). Buď pôjde o Operačný program Výskum a inovácie, kde má priemysel širokú podporu na zavádzanie inovatívnych technológií, alebo prostriedky z Ministerstva hospodárstva v spolupráci s Ministerstvom práce. Ide o štátnu pomocnú investíciu na nákup technológie alebo vytváranie pracovných miest. Envirofond zbiera zdroje od producentov odpadov a investuje ich do projektov lepšieho využívania spracovania odpadov. Všetky finančné údaje sú indikatívne a nezáväzný.

Priority budú určované v rámci obmedzení rozpočtu. Pri vypracovaní vstupnej správy k NLP sa napríklad nepočítalo s vírusom a priority sa odvtedy zmenili. Je ťažké s ohľadom na pandémiu povedať, ako presmerovať a dobre využiť zdroje a aké budú priority. Predpokladá sa skôr znižovanie finančných požiadaviek (redukovanie opatrení alebo znižovanie ich financovania).

Hoci pri tvorbe NLP je dôležitý aj politický rozmer, NLP vzniká na obdobie nad rámec aktuálnej vlády. Preto navrhované opatrenia musia byť argumentačne podložené, jasné a adresné, aj s realisticky odhadnutými finančnými prostriedkami.

ZAPÍSAĽA: Lýdia Grešáková

PRÍLOHA 1: PROGRAM STRETNUTIA

13.45	Online priestor aplikácie Zoom je otvorený na prihlasovanie sa	
14.00 cca 20 min.	Predstavenie návrhu špecifických cieľov a opatrení (Príloha č. 1)	Miroslav Kovalčík koordinátor tematického výboru
cca 30 min.	Facilitovaná diskusia o špecifických cieľoch	moderuje Peter Guštafík PDCS
cca 45 min.	Facilitovaná diskusia o opatreniach (rozdelené podľa špecifických cieľov)	moderuje Peter Guštafík PDCS
15 min.	Prestávka	
cca 30 min.	Facilitovaná diskusia o opatreniach (rozdelené podľa špecifických cieľov) - pokračovanie	moderuje Peter Guštafík PDCS
cca 30 min.	Spoločná diskusia o časovom harmonograme a finančných rámcoch pri jednotlivých opatreniach	moderuje Peter Guštafík PDCS
cca 15 min.	Dohoda na ďalších krokoch	moderuje Peter Guštafík PDCS
cca 5 min.	Záver zasadnutia	Miroslav Kovalčík koordinátor tematického výboru